

УДК 58.009

DOI: 10.31651/2076-5835-2018-1-2021-1-37-45

Жуленко Катерина Валеріївна
аспірант, провідний інженер відділу геоботаніки та екології
Інститут ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України
lavrinenkokaterina97@gmail.com
ORCID 0000-0003-0549-5754

ЗНАХІДКИ РАРИТЕТНИХ ВИДІВ РОСЛИН У ПІВДЕННІЙ ЧАСТИНІ БАСЕЙНУ РІЧКИ СИНЮХА

Виявлено нові та підтверджено відомі локалітети 20 раритетних видів у південній частині басейну річки Синюха. Виділено созологічно цінні та перспективні для заповідання території, що не охоплені охороною на законодавчому рівні.

Ключові слова: рідкісні види; созологічний статус; охоронні списки; природні біотопи; хорология.

Постановка проблеми. До раритетних видів відносять ендеміки, релікти, види, що трапляються рідко або знаходяться на межі свого ареалу, тобто такі, що зумовлюють унікальність аборигенного видового комплексу та визначають цінність місцевої, регіональної або зональної екосистеми [1]. Зазвичай раритетні види включають до охоронних списків різного рівня – регіонального (занесені до переліків видів, що потребують регіональної охорони у адміністративних областях України), національного (занесені до Червоної книги України), міжнародного (занесені до Червоного списку IUCN з категоріями VU, EN, CR, Резолюції 6 Бернської конвенції, додатків II і IV Оселищної Директиви). Виявлення локалітетів раритетних видів рослин особливо важливе для територій, що характеризуються високим рівнем антропогенного навантаження та фрагментованістю природних біотопів. Такою територією є басейн річки Синюха, зокрема південна його частина, що має значний рівень аграрної освоєності (частка сільськогосподарських угідь становить понад 80%) [2]. Детальні хорологічні дослідження дозволять суттєво доповнити картину розповсюдження рідкісних видів рослин, розробити заходи з їх збереження, оптимізувати існуючу мережу природно-заповідних територій у регіоні.

Аналіз останніх публікацій. Відомості щодо зростання деяких рідкісних видів на території об'єктів ПЗФ Кіровоградської області, а також про раритетну флору гранітних відслонень наводить Андрієнко Т. Л. зі співавторами [3, 4]. Окремі локалітети рідкісних степових видів правобережного лісостепу подано у публікаціях Коротченко І. А., Малої Ю. І., Фіцайло Т. В. у складі геоботанічних описів для фітоценозів долин річок Синюха та Чорний Ташлик [5, 6].

Мета дослідження – проаналізувати сучасне поширення та описати нові знахідки окремих раритетних видів рослин у південній частині басейну річки Синюха.

Матеріали та методи дослідження

Дослідження були проведені у квітні-червні 2021 року. Рекогносцирувальним та детально-маршрутним методами нами було обстежено ділянку долини р. Синюха від с. Каламазове (Вільшанський район, Кіровоградська область) до місця її впадіння у р. Південний Буг в м. Первомайськ (Миколаївська область), а також - долини її приток - Чорного, Малого та Сухого Ташликів. При виявленні локалітету раритетного виду рослини фотографували та здійснювали геолокацію точки за допомогою GPS-навігатора. Назви видів вказано за номенклатурним зведенням С. Л. Мосякіна та

М. М. Федорончка [7]. В дужках після назв локалітетів наводимо: дату реєстрації локалітету у форматі ДД-ММ-РРРР; координати локалітету, заокруглені до другого знаку після коми; проективне покриття видів за окомірною оцінкою в балах відповідно до шкали відносної рясності (в.р.) Браун-Бланке (г – поодинокі особини; + – мало особин; 1 – середня чисельність особин, покривається менше 5% досліджуваної території; 2 – покривається 5-25% досліджуваної території; 3 – покривається 20-50% території; 4 – покривається 50-75% території; 5 – покривається понад 75%). Обробка картографічної інформації проводилась вільним програмним забезпеченням QGIS.

Результати та їх обговорення

Нами виявлено нові та підтверджено відомі локалітети 20 раритетних видів, що занесені до Міжнародного червоного списку (IUCN) [8], Резолюції 6 Бернської конвенції (БК) [9, 10], Червоної книги України (ЧКУ) [11, 12], переліків регіонально рідкісних видів рослин Кіровоградської (КРР) та Миколаївської (МРР) областей [13] або є вузьколокальними ендеміками.

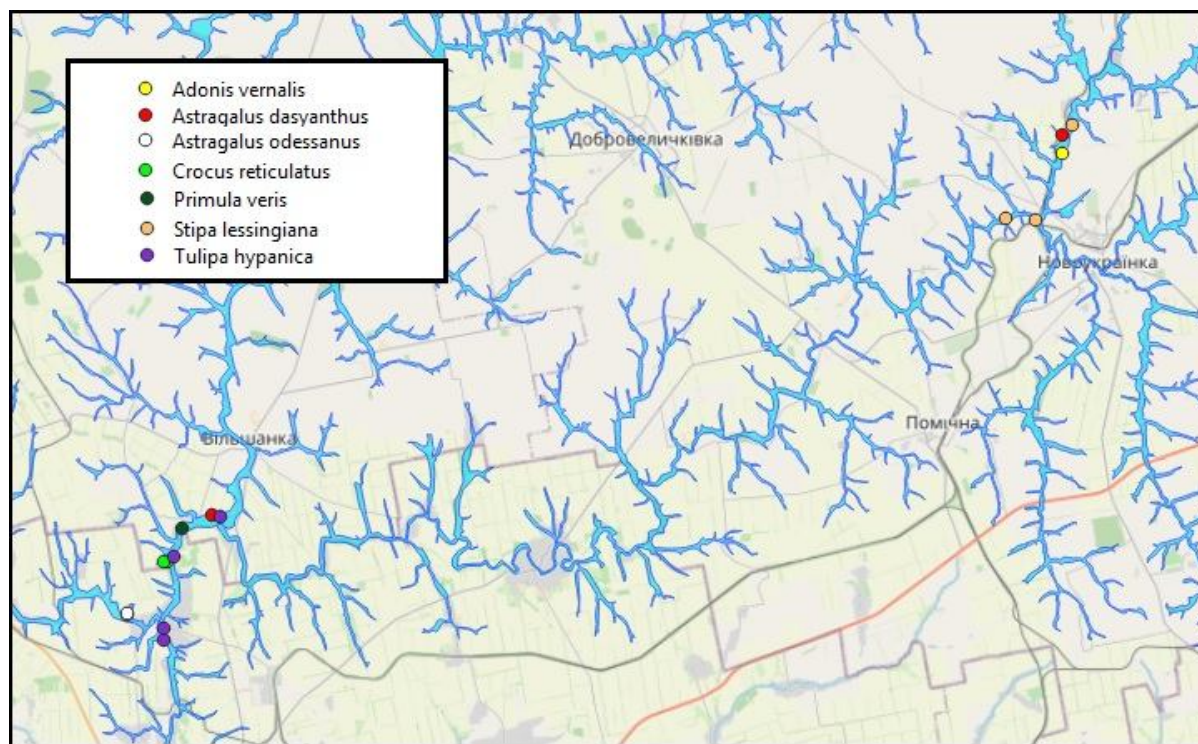

Рис. 1. Знахідки раритетних видів у південній частині басейну р. Синюха (частина 1).

Горицвіт весняний – *Adonis vernalis* L. ЧКУ – неоцінений, КРР, МРР. Нами підтвержене місцезростання виду, наведене для Войнівського заказника (28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 2) та околиць с. Войнівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 1) іншими авторами [3, 5].

Аспленій північний – *Asplenium septentrionale* (L.) Hoffm. КРР. Підтверджено локалітет у Войнівському заказнику (28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 1) [3] та виявлено три нових: два – у тріщинах скель правого берега р. Синюха в околицях с. Синюхи Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 06-04-2021, N48.14° E30.80°, в.р. – 1; 12-05-2021, N48.13° E30.81°, в.р. – 1) та один – на правій безіменній притоці р. Буки поблизу с. Петрівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 29-05-2021, N48.43° E31.50°, в.р. – 1).

Астрагал шерстистоквітковий – *Astragalus dasyanthus* Pall. ЧКУ – вразливий. Підтверджено локалітети у Войнівському (28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 1) і Чорноташлицькому заказниках (14-05-2021, N48.20° E30.85°, в.р. – 1) [3] та виявлено новий на правому березі р. Плетений Ташлик північніше с. Новоолександрівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 27-05-2021, N48.39° E31.50°, в.р. – 2).

Астрагал одеський – *Astragalus odessanus* Bess. ЧКУ – рідкісний, МРР. Виявлено 2 локалітети на р. Малий Ташлик біля с. Станіславчик (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 25-05-2021, N48.15° E30.78°, в.р. – 1).

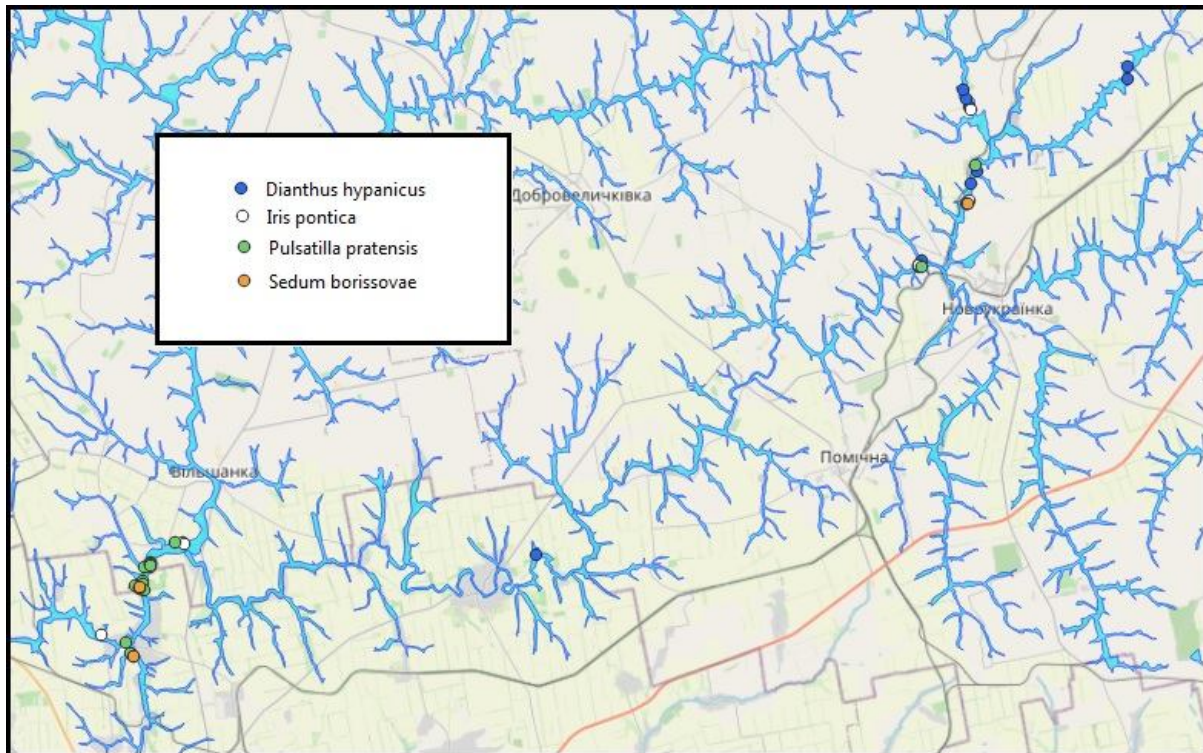

Рис. 2. Знахідки раритетних видів у південній частині басейну р. Синюха (частина 2).

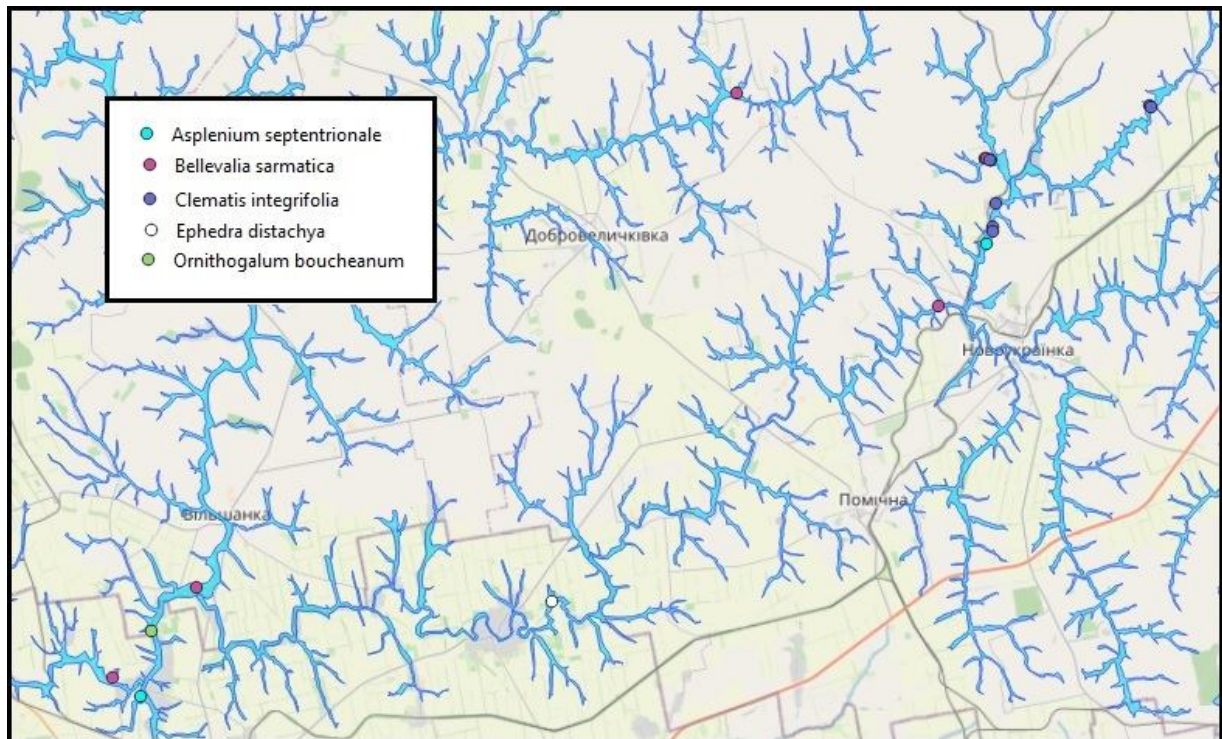
Белевалія сарматська – *Bellevalia sarmatica* (Pall. ex Georgi) Woronow. КРР, МРР, Доволі звичайна на сухих трав'янистих схилах. Підтверджено місце зростання у Чорноташлицькому заказнику (14-05-2021, N48.20° E30.85°, в.р. – 1) [3] та зареєстровано нові: на р. Малий Ташлик біля с. Станіславчик (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 25-05-2021, N48.15° E30.78°, в.р. – 1); на правій безіменній притоці р. Буки поблизу с. Петрівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 30-05-2021, N48.43° E31.50°, в.р. – 2); на правому схилі долини р. Чорний Ташлик в окол. с. Звірівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 27-05-2021, N48.35° E31.46°, в.р. – 1) та на степових схилах р. Сухий Ташлик в окол. с. Глудоси (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 30-05-2021, N48.46° E31.29°, в.р. – 1).

Ломиніс цілолистий – *Clematis integrifolia* L. КРР, МРР. Відносно часто трапляється у чагарниках, на вологих схилах. Підтверджено місце зростання у заказнику Плетений Ташлик (05-06-2021, N48.46° E31.63°, в.р. – 2); виявлено три локалітети на правому схилі долини р. Чорний Ташлик в окол. с. Войнівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 27-05-2021, N48.39° E31.50°, в.р. – 1) та один – на правій безіменній притоці р. Буки поблизу с. Петрівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 30-05-2021, N48.43° E31.50°, в.р. – 1).

Шафран сітчастий – *Crocus reticulatus* Stev. ex Adam. ЧКУ – неоцінений. Виявлено два локалітети на степових ділянках правого берега р. Синюха в окол. с. Синюхин Брід (06-04-2021, N48.17° E30.81°, Первомайський р-н, Миколаївська обл., в.р. – 1).

Гвоздика прибузька – *Dianthus hypanicus* Andrz. ЧКУ – вразливий, БК, IUCN – вразливий. Вузколокальний ендемік південних відрогів Придніпровської височини. Зустрічається на гранітних схилах і відслоненнях. Підтверджено місця зростання у заказниках Міщанська балка (01-06-2021, N48.19° E31.14°, в. р. +), Войнівський (28-05-2021, N48.38° E31.49°, в. р. 1), Каскади (29-05-2021, N48.44° E31.50°, в. р. – 1), Ташлицькі Скелі (в. р. +) [3, 4]; виявлено два нових локалітети виду в окол. с. Войнівка (27-05-2021, N48.39° E31.50°, Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., в.р. +) і чотири – на правому схилі долини р. Чорний Ташлик в окол. с. Звірівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 27-05-2021, N48.35° E31.46°, в.р. - 1).

Рис. 3. Знахідки раритетних видів у південній частині басейну р. Синюха (частина 3).

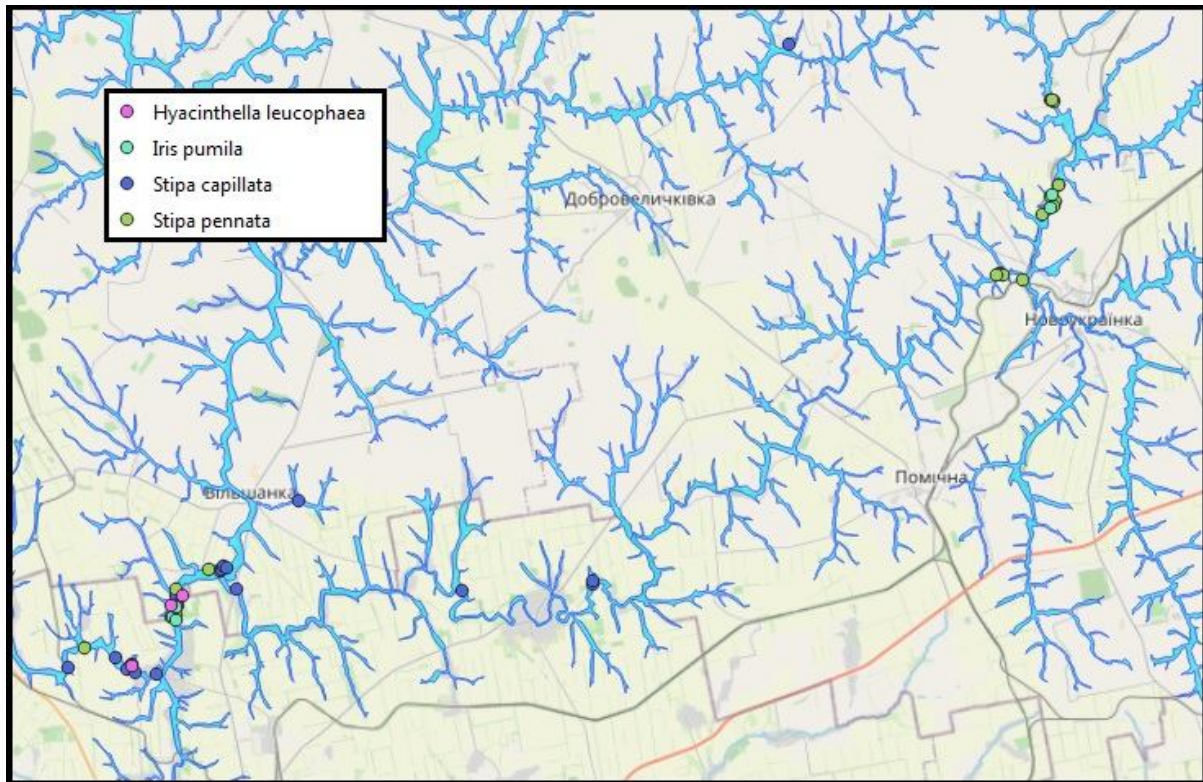
Ефедра двоколоскова – *Ephedra distachya* L. КРР. Вид виявлений в заказнику Міщанська балка (01-06-2021, N48.19° E31.14°, в. р. – 1).

Гіацинтик блідий – *Hyacinthella leucophaea* (C. Koch) Schur. КРР. Досить часто трапляється на степових схилах. Ми виявили одне місцезнаходження на р. Малий Ташлик біля с. Станіславчик (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 09-04-2021, N48.15° E30.78°, в.р. – 1) і два – на степових ділянках правого і лівого берега р. Синюха в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 06-04-2021, N48.18° E31.81°, в.р. +; 27-05-2021, N48.18° E31.82°, в.р. – 1).

Півники понтичні – *Iris pontica* Zapal. ЧКУ – вразливий. Трапляється зрідка на трав'янистих схилах. Ми підтвердили місцезростання у Чорноташлицькому (14-05-2021, N48.20° E30.85°, в.р. – 1) і Войнівському заказниках (28-05-2021, N48.38° E31.49°, в. р. – 1) та виявили нові місцезнаходження: на р. Малий Ташлик біля с. Станіславчик (25-05-2021, N48.15° E30.78°, Первомайський р-н, Миколаївська обл., в.р. – 1), на правій безіменній притоці р. Буки поблизу с. Петрівка (Новоукраїнський р-н,

Кіровоградська обл., 30-05-2021, N48.43° E31.50°, в.р. – 1) та на правому схилі долини р. Чорний Ташлик в окол. с. Звірівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 27-05-2021, N48.35° E31.46°, в.р. – 2).

Півники карликові – *Iris pumila* L. КРР. Часто зустрічаються на степових ділянках, кам'янистих схилах. Ми підтвердили місцезростання у Войнівському заказнику (28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 1) та виявили нові: сім локалітетів на правому і лівому схилах долини р. Синюха в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 12-05-2021, N48.18° E31.81°, в.р. – 1) та один – в окол. с. Войнівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 1).

Рис. 4. Знахідки раритетних видів у південній частині басейну р. Синюха (частина 4).

Рястка Буше – *Ornithogalum boucheanum* (Kunth). ЧКУ – неоцінений. Трапляється у чагарниках та на луках. Виявлена нами в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 12-05-2021, N48.18° E30.81°, в.р. – г).

Сон лучний – *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill. ЧКУ – неоцінений. Досить звичайний на піщаних схилах та гранітних відслоненнях. Ми підтвердили місцезростання у Войнівському (28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 1) і Чорноташлицькому заказниках (14-05-2021, N48.20° E30.85°, в.р. – 1) [3, 4] та виявили значну кількість нових місцезростань, зокрема 12 локалітетів на правому і лівому схилах долини р. Синюха в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., з 06-04-2021 по 14-05-2021, в межах від N48.17° E30.80° по N48.19° E30.82° в.р. – 1-2), три – в окол. с. Войнівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 1), чотири – в окол. с. Звірівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 27-05-2021, N48.35° E31.46°, в.р. – 2).

Первоцвіт весняний – *Primula veris* L. КРР, МРР. Ми виявили вид у чагарниках на лівому березі р. Синюха в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 09-04-2021, N48.19° E30.82°, в.р. – г).

Очиток Борисової – *Sedum borissovae* Balk. Ендемік Придніпровської височини. Ми виявили чотири місцезростання виду на скелях правого берега р. Синюха в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 09-04-2021, N48.17° E30.81°, в.р. – 2; 12-05-2021, N48.13° E30.81°, в.р. – 2) та підтвердили локалітет у Войнівському заказнику (28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 2). Вид наведений також для ботанічного заказника Плетений Ташлик [3], проте нами там не виявлений. У заказник відсутні скелі, придатні для зростання *S. borissovae*, тому можна припустити, що при проектуванні заказника вид сплутано з більш поширеним *S. асге*.

Ковила волосиста – *Stipa capillata* L. ЧКУ – неоцінений. Часто зустрічається на плакорних степових ділянках та кам'янистих схилах. Нами підтверджено локалітети в заказниках Чорноташлицький (07-04-2021, N48.19° E30.85°, в.р. – 3), Міщанська балка (10-04-2021, N48.19° E31.14°, в.р. – 2), Каскади (11-04-2021, N48.44° E31.50°, в.р. – 2) та виявлено значну кількість місцезростань в межах дослідженої території: в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., з 06-04-2021 по 14-05-2021, в межах від N48.17° E30.80° по N48.19° E30.82° в.р. – 1-2), Єрмолаївка (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 09-04-2021, N48.14° E30.73°, в.р. – 2; 25-05-2021, N48.15° E30.77°, в.р. – 2), Станіславчик (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 09-04-2021, N48.15° E30.78°, в.р. – 2), Калмазово (Вільшанський р-н, Кіровоградська обл., 07-04-2021, N48.19° E30.86°, в.р. – 2), Вільшанка (Вільшанський р-н, Кіровоградська обл., 07-04-2021, N48.23° E30.91°, в.р. – 2), Лиса Гора (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 10-04-2021, N48.18° E31.04°, в.р. – 2), Войнівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 28-05-2021, N48.39° E31.50°, в.р. – 1), Звірівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 26-05-2021, N48.35° E31.46°, в.р. – 2), Глодоси (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 30-05-2021, N48.47° E31.29°, в.р. – 1).

Ковила Лессінга – *Stipa lessingiana* Trin. et Rupr. ЧКУ – неоцінений. Зрідка зустрічається на степових ділянках і кам'янистих схилах. Нами вид виявлений в окол. м. Новоукраїнка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 26-05-2021, N48.35° E31.47°, в.р. – 2), с. Войнівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 28-05-2021, N48.39° E31.50°, в.р. – 1), Звірівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 26-05-2021, N48.35° E31.46°, в.р. – 2).

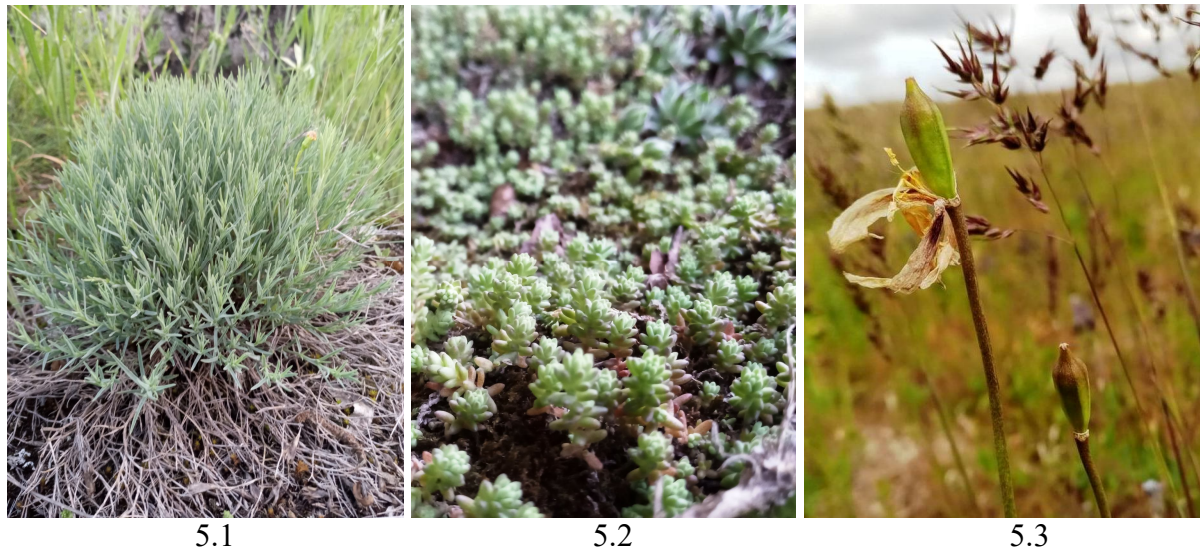
Ковила пірчаста – *Stipa pennata* L. ЧКУ – вразливий. Часто зустрічається на ділянках лучного степу, кам'янистих схилах. Ми підтвердили локалітети для заказників Чорноташлицький (14-05-2021, N48.19° E30.85°, в.р. – 2), Войнівський (28-05-2021, N48.38° E31.49°, в.р. – 2), Каскади (29-05-2021, N48.44° E31.50°, в.р. – 2) [3]. Виявлено значну кількість місцезростань в межах дослідженої території: в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 13-05-2021, N48.17° E30.82°, в.р. – 2), Єрмолаївка (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 25-05-2021, N48.15° E31.74°, в.р. – 2), Войнівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 28-05-2021, N48.39° E31.50°, в.р. – 1), Звірівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 26-05-2021, N48.35° E31.46°, в.р. – 2), Новоукраїнка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл., 26-05-2021, N48.35° E31.47°, в.р. – 2).

Тюльпан бузький – *Tulipa hypanica* Klok. et Zoz. ЧКУ – вразливий. Вузьколокальний південнобузький ендемік. Зрідка зустрічається на трав'янистих схилах та вапняках. Виявлений нами у трьох місцезростаннях в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл., 06-04-2021, N48.14° E30.80° в.р. – 1; 12-05-2021, N48.13° E30.81°, в.р. – 1) та у Чорноташлицькому заказнику (07-04-2021, N48.19° E30.85°, в.р. +).

Таким чином, серед 20 виявлених раритетних видів один (*Dianthus hypanicus*) має категорію VU (Vulnerable – вразливий) у Міжнародному червоному списку (IUCN) та належить до переліку Резолюції 6 Бернської конвенції; три види є вузьколокальними

ендеміками Придніпровської височини (див. рис. 5), до Червоної книги України занесено 11, із них 5 мають статус Вр (вразливі), 1 – Р (рідкісні), 5 – Не (неоцінені); 5 видів є регіонально рідкісними у Кіровоградській та 8 – у Миколаївській областях.

5.1

5.2

5.3

Рис. 5. Ендемічні види Придніпровської височини на дослідженій території (5.1 – *Dianthus hypanicus*, 26.05.2021, окол. с. окол. с. Звірівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл.); *Sedum borissovae*, 12.05.2021, окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл.), *Tulipa hypanica*, 13.05.2021, окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл.)

Висновки

Виявлено значну кількість нових локалітетів раритетних видів рослин, що не охоплені охороною на законодавчому рівні. Більшість виявлених видів мають проективне покриття менше 5%. Лише для 9 із 20 зареєстрованих раритетних видів відомо більше п'яти локалітетів у межах обстеженої території. Це свідчить про необхідність проведення більш детальних хорологічних досліджень для з'ясування сучасного поширення рідкісних видів та створення нових природоохоронних територій. Зокрема перспективними для заповідання є правий і лівий схили долини р. Синюха в окол. с. Синюхин Брід (Первомайський р-н, Миколаївська обл.), долина правої безіменної притоки р. Буки поблизу с. Петрівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл.), правий схил долини р. Малий Ташлик біля с. Станіславчик (Первомайський р-н, Миколаївська обл.), правий схил долини р. Чорний Ташлик в окол. с. Звірівка (Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл.). Також соціологічно цінними є степові ділянки північніше Войнівського заказника та навпроти нього на правому березі р. Чорний Ташлик, тому актуальним є розширення меж даного заказника.

Список використаної літератури

1. Кагало О. О. Деякі актуальні завдання аутфітосозології. *Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин*: матеріали III міжнар. конф. (Львів, 4 червня 2014 р.). Львів, 2014. С. 37–41.
2. Земельний довідник України : довід. / за ред.: AGROPOLIT.COM. Київ, 2020. 30 с. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/705-zemelnyy-dovidnik-ukrayini--baza-danih-pro-zemelniy-fond-krayini>
3. Заповідні куточки Кіровоградської землі / за заг. ред.: Т. Л. Андрієнко. Київ: Арктур-А, 1999. 240 с.

4. Андрієнко Т. Л., Прядко О. І., Сіденко В. М. Рослинний світ гранітних відслонень Кіровоградщини та його охорона. *Український ботанічний журнал*. Київ, 1995. Т. 52. № 6. С. 866–873.
5. Коротченко І. А., Мала Ю. І., Фіцайло Т. В. Синтаксономія степової рослинності крайньої півночі правобережного степу України. *Вісник Чернівецького Університету. Біологічні системи*. Чернівці, 2009. Т.1. Вип. 1. С.75-83.
6. Коротченко І. А., Мала Ю. І., Фіцайло Т. В. Синтаксономія степової рослинності крайнього півдня Правобережного Лісостепу України. *Наукові записки. Національний університет "Києво-Могилянська академія"*. Київ, 2009. Т. 93. С. 54-69.
7. Mosyakin S. L., Fedoronchuk M. M. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. Kyiv, 1999. 346 p.
8. IUCN 2021. The IUCN Red List of Threatened Species : official website. URL: <https://www.iucnredlist.org>
9. Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі: Закон України від 29.10.1996 р. № 436/96. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 50. С. 278.
10. Оселищна концепція збереження біорізноманіття: базові документи Європейського Союзу / ред. О. О. Кагало, Б. Г. Проць. Львів: ЗУКЦ, 2012. 278 с.
11. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.
12. Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ) : наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 19.01.2021 р. № 29. *Офіційний вісник України*. 2021. №19. С. 449.
13. Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України : довідкове видання / укладачі: Т. Л. Андрієнко, М. М. Перегрим. Київ: Альтерпрес, 2012. 148 с.

References

1. Kagalo, O.O. (2014). Some current tasks of autphytososology. *Roslynnyy svit u Chervoniy knyzi Ukrayiny: vprovadzhennya Hlobal'noyi stratehiyi zberezhennya roslin. Materialy III mizhnarodnoyi konferentsiyi*. L'viv, 37–41. [in Ukr.]
2. Land directory of Ukraine. (2020). Za red. AGROPOLIT.COM. (*Zemel'nyy dovidnyk Ukrayiny. Ed. by AGROPOLIT.COM*). Kyiv. 6. [in Ukr.] URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/705-zemelny-dovidnik-ukrayini--baza-danih-pro-zemelny-fond-krayini>
3. Zapovidni kutochky Kirovohrads'koyi zemli (1999). Za red. T.L. Andriyenko (*Protected corners of Kirovograd land. Ed. by T. L. Andriyenko*). Kyiv, Arktur. 1-240. [in Ukr.]
4. Andrienko, T. L., Pryadko, O. I. & Sidenko, V. M. (1995). Flora of granite outcrops of Kirovograd region and its protection. *Ukrayins'kyi botanichnyy zhurnal (Ukrainian Botanical Journal)*. 52, 6, 866–873. [in Ukr.]
5. Korotcheko, I. A., Mala, Y. I. & Fitsaylo, T. V. (2009). Syntaxonomy of steppe vegetation of the extreme north of the right-bank steppe of Ukraine. *Visnyk Chernivets'koho Universytetu. Biologichni systemy (Bulletin of Chernivtsi University. Biological systems)*. 1, 1, 75-83. [in Ukr.]
6. Korotchenko, I. A., Mala, Yu. I. & Fitsaylo, T. V. (2009). Syntaxonomy of steppe vegetation of the extreme south of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine. *Naukovi zapysky. Natsional'nyy universytet "Kyievo-Mohylyans'ka akademiya" (Proceedings. National University "Kyiv-Mohyla Academy")*. 93, 54-69. [in Ukr.]
7. Mosyakin S.L. & Fedoronchuk M.M. (1999). Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. Kyiv. P. 1–346.
8. IUCN 2021. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2021-1. URL: <https://www.iucnredlist.org>
9. About the accession of Ukraine to the 1979 Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats: Law of Ukraine of 29 October 1996 № 436/96. (1996). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny (Information of the Verkhovna Rada of Ukraine)*. 50, 278. [in Ukr.]
10. Habitat concept of biodiversity protection: basic documents of the European Union. (2012). Red. A. Kagalo & B. Prots. Lviv: ZUKC. 1-278. [in Ukr.]
11. The Red Book of Ukraine. Flora. (2009). Za red. J. P. Didukh. Kyiv: Globalkonsalting. 900. [in Ukr.]
12. About the approval of lists of species of plants and fungi listed in the Red Book of Ukraine (flora) and species of plants and fungi excluded from the Red Book of Ukraine (flora): order of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine from 19.01.2021 № 29. (2021). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny (Official Bulletin of Ukraine)*. 19, 449. [in Ukr.]

13. Ofitsiyni pereliky rehional'no ridkisnykh roslyn administratyvnykh terytoriy Ukrayiny. (2012). Uklad. T. L. Andriyenko & M. M. Perehrym (*Official lists of regionally rare plants of administrative territories of Ukraine. Ed. by T. L. Andriyenko, M. M. Perehrym*). Kyiv, Al'terpres. 1-148. [in Ukr.]

K. V. Zhulenko. Finding of rare species of plats in the southern part of the Sinyukha river basin.

Introduction. The Sinyukha river basin, in particular its southern part, is an area with a high level of anthropogenic pressure and a significant level of agricultural development (the proportion of agricultural land is more than 80%), with fragmented natural habitats. Detailed chorological study is needed to supplement the pattern of the distribution of rare plant species, to develop measures for their conservation, to optimize the existing network of protected areas in the region.

Purpose of the study is to analyze the current distribution and describe new finds of some rare plant species in the southern part of the Sinyukha river basin.

Methods. The research was conducted in April-June 2021. We surveyed the area of the Sinyukha river valley from the village of Kalamazovo (Vilshansky district, Kirovohrad region) to its confluence with the Southern Bug River in Pervomaisk (Mykolayiv region), as well as – the valleys of its tributaries – Chorny Tashlyk, Malyi Tashlyk and Sukhyi Tashlyk. When locating a rare species, the plants were photographed and georeferenced at a point with GPS-navigator. Species cover is given according to the Broun-Blanquet scale. The distribution maps were performed by free QGIS software.

Results. We revealed new and confirmed known localities of 20 rare species: *Adonis vernalis*, *Asplenium septentrionale*, *Astragalus dasyanthus*, *A. odessanus*, *Bellevalia sarmatica*, *Clematis integrifolia*, *Crocus reticulatus*, *Dianthus hypanicus*, *Ephedra distachya*, *Hyacinthella leucophaea*, *Iris pontica*, *Iris pumila*, *Ornithogalum boucheanum*, *Pulsatilla pratensis*, *Primula veris*, *Sedum borissovae*, *Stipa capillata*, *S. lessingiana*, *S. pennata*, *Tulipa hypanica*. Among the 20 identified rare species one has the category VU (Vulnerable) in the IUCN red list and belongs to the list of Resolution 6 of the Berne Convention; three species are narrowly local endemics of the Dnieper Upland; 11 are listed in the Red Book of Ukraine (5 of them have the status vulnerable, 1 – rare, 5 – insufficiently known); 5 species are regionally rare in Kirovohrad and 8 – in Mykolayiv regions. Most of the revealed species have a cover less than 5%. Only 9 of the 20 registered rare species characterized by more than five localities within the studied area.

Originality. New localities of 20 rare species of plants of different levels of protection have been revealed. Prospects for conservation valuable of their habitats are offered.

Conclusion. We have identified a significant number of new localities of rare plant species that are not covered by proper protection. This indicates the need for more detailed chorological research to elucidate the current distribution of rare species and the creation of new protected areas.

Key words: rare species; threat category; red lists; natural habitats; chorology.

Одержано редакцією	10.02.21
Прийнято до публікації	27.05.21